

Temat:

Spotkanie z najstarszym mieszkańcem miejscowości – wycieczka

Czas zajęć:

2 dni

Cele ogólne:

- rozwijanie zainteresowań poznawczych
- poznawanie kultury regionu
- utrwalanie techniki rachunkowej w zakresie dodawania i odejmowania
- kształtowanie umiejętności rozwiązywania zadań tekstowych
- zapoznanie z typami krajobrazów i ich cechami charakterystycznymi
- kształcenie umiejętności prowadzenia rozmowy (i słuchania innych)
- wyszukiwanie wyrazów z trudnościami ortograficznymi (wielka litera w nazwach własnych)
- doskonalenie umiejętności ruchowych
- doskonalenie umiejętności orientacji w terenie
- doskonalenie umiejętności logicznego myślenia
- budzenie wrażliwości na piękno przyrody, krajobrazu
- kształtowanie postaw szacunku w stosunku do osób starszych
- wdrażanie do samooceny

Cele operacyjne:

Uczeń:

- poznaje najstarszą osobę żyjącą w swojej miejscowości
- wykonuje zadania rachunkowe na dodawanie i odejmowanie
- rozwiązuje zadania tekstowe
- obserwuje krajobraz i jego charakterystyczne cechy
- stosuje wielką literę w nazwach miejscowości, gór i dzielnic
- czyta ze zrozumieniem treść legend
- wykazuje postawę szacunku wobec osób starszych
- rozwija zainteresowania przyrodnicze
- przejawia postawę uwrażliwiania na piękno najbliższej okolicy
- potrafi podawać kreatywne pomysły
- ocenia swoją aktywność na zajęciach i zachowanie

Metody nauczania:

Opowiadanie, pogadanka, praca z tekstem, gry i zabawy ruchowe, ćwiczenia praktyczne – obserwacja krajobrazu, kapelusze E. do Bono (czerwony, biały, zielony).

Formy organizacji zajęć:

Zbiorowa praca jednolita, praca indywidualna, zespołowa praca zróżnicowana, wycieczka.

Środki dydaktyczne:

Tekst legendy i spisane teksty przekazów ustnych o pochodzeniu nazw miejscowości, przybory i materiały do zajęć plastycznych (papier, pędzle, farby, pojemniki na wodę), lornetki.

Przebieg zajęć:

DZIEŃ I

Temat: Spotkanie z najstarszą osobą żyjącą w naszej miejscowości. Przyroda w naszym otoczeniu.

1. Przywitanie.
2. Dzieci stoją w kole trzymając się za ręce. Nauczyciel przesyła uścisk dłoni i ciepły uśmiech.
3. Dzieci otrzymują zaszyfrowane wiadomości o wycieczce i jej celach. Praca w zespołach. Każdy zespół dostaje jedno zadanie, a po rozszyfrowaniu głośno je odczytuje. Każda grupa w marszu śladami za zawieszonymi wcześniej przez nauczyciela wstążkami z różnokolorowych bibułek (należy pamiętać, aby dzieci zebrały wszystkie wstążki), zapisuje obserwowane elementy krajobrazu.
4. Wymarsz na wycieczkę, której szlak wyznaczają kolorowe wstążeczki. Zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo w czasie wycieczki. Obserwujemy – wykorzystujemy lornetkę – przyrodę i krajobraz (elementy krajobrazu, lasy, łąki, pola uprawne, zabudowania, rzeki, strumyki).
5. Spotkanie z jednym z najstarszych mieszkańców miejscowości w miejscu wcześniej wybranym, stanowiącym dobry punkt obserwacyjny okolicy.
6. Wysłuchanie legend o naszej miejscowości z równoczesną obserwacją terenu.

Opowiadanie legend jak powstały nazwy:

- Pasierbiec (Załącznik 1)
 - Wałowa Góra (Załącznik 2)
 - Makowica (Załącznik 3)
 - Młynne (Załącznik 4)
7. Najstarszy mieszkaniec miejscowości mówi, od kogo usłyszał te opowiadania i ile miał wtedy lat (7 lat) a ile miała jego babcia (88 lat). Mówi też, ile lat ma teraz (78 lat). Uczniowie zapisują dane.
 8. Gry i zabawy ruchowe, np. W lewo – w prawo i reagowanie na ruchy rąk (Załącznik 5).
 9. Powrót do klasy. Zwracamy uwagę na piękno przyrody.

DZIEŃ II

Temat: Legendy o naszej miejscowości.

1. Przywitanie.
2. Dzieci stoją w kole trzymając się za ręce. Nauczyciel przesyła uścisk dłoni i ciepły uśmiech.
3. Przypomnienie trasy wycieczki z poprzedniego dnia.
4. Odczytanie legend i porównanie ich treści z tym, co mówił najstarszy mieszkaniec miejscowości (ciche czytanie ze zrozumieniem) (Załączniki 1–4).
5. Wyszukiwanie w tekstach trudności ortograficznych. Zwrócenie uwagi na pisownię wielką literą nazw miejscowości, gór, rzek, zabytków.
6. Ćwiczenie – Jakie elementy krajobrazu występują w naszej miejscowości:
 - naturalne (podawanie konkretnych przykładów z obserwacji w trakcie wycieczki)
 - kulturowe (podawanie konkretnych przykładów z obserwacji w trakcie wycieczki)
7. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat:
 - Co mi się podoba w naszej miejscowości? (kapelusz czerwony)
 - Gdybyś był przewodnikiem, co pokazałbyś gościom? (kapelusz biały)
8. Nauczyciel czyta tekst pt. „Pasierbiec” opowiadający z humorem o historii naszej miejscowości (Załącznik 6).
9. Malujemy ilustrację wybranej legendy o naszej miejscowości:
 - przygotowanie miejsca pracy
 - wykonywanie ilustracji
 - wystawa prac – według legend
 - omówienie wystawy (ocena i samoocena uczniów)
 - sprzątanie miejsc pracy.
10. Dzień dzisiejszy i przyszłość naszej miejscowości:
 - Kto dba o naszą miejscowość (sołtys, radny, ludzie, proboszcz)
 - Co my możemy zrobić, aby w naszej miejscowości było ładniej? (kapelusz zielony)
 - Co należy zmienić?
 - Jakie są pomniki przeszłości, gdzie się znajdują?
11. Przypominamy taniec „Zasiali górale”. Dzieci wspólnie z nauczycielem tańczą i śpiewają.
12. Rozwiązywanie zadań tekstowych (dodawanie i odejmowanie w zakresie 100):

Zadanie 1

Dziadek miał 7 lat, kiedy słuchał opowiadania babci, jego babcia miała wtedy 88 lat. Dziadek teraz ma 78 lat. Ile lat temu słuchał opowiadania?

Zadanie 2

Dziadek miał 7 lat, kiedy słuchał opowiadania babci, jego babcia miała wtedy 88 lat. O ile lat babcia była starsza od niego? Ile lat mieli razem? Co możemy jeszcze obliczyć?

13. Podsumowanie dnia – samoocena zaangażowania uczniów na zajęciach, zachowania w trakcie zajęć.
14. Pożegnanie – Iskierka. Dzieci stoją w kole trzymając się za ręce. Posyłamy uścisk dłoni i serdeczny uśmiech.

Załącznik 1 do tematu: Spotkanie z najstarszym mieszkańcem miejscowości – wycieczka

Dlaczego pan Kasiński nazwał swój majątek „Pasierbiec”?

W miejscowości Kamionna mieszkał pan Orzegalski. Był to bardzo bogaty człowiek. Należały do niego również tereny obecnej wsi Pasierbiec. Owdowiał, a potem ożenił się powtórnie z kobietą, która miała syna. Żona wciąż zmuszała go, by przekazał część majątku pasierbowi, Orzegalski zgodził się.

Kilka lat później chłopak ożenił się. Był bardzo złym gospodarzem i ciągle brakowało mu pieniędzy. Zaczął więc odsprzedawać swoją ziemię innym rolnikom. Część jego gospodarstwa kupił pan Kasiński, który pochodził z okolic Warszawy. Tenże pan nazwał swój majątek Pasierbiec, bo nabył go od pasierba.

Załącznik 2 do tematu: Spotkanie z najstarszym mieszkańcem miejscowości – wycieczka

Skąd się wzięła nazwa Wałowa Góra?

Przed laty żył bardzo bogaty sołtys. Posiadał duże gospodarstwo, które znajdowało się na samym szczycie dosyć wysokiej góry. Stała tam wielka stodoła i równie ogromna stajnia.

Na jego polu od świtu do nocy pracowali chłopci, odrabiając pańszczyznę. Latem wspólnie zbierane plony gromadzili w dużej stodole. Sołtys posiadał również znaczną ilość wołów. Latem na pastwiskach woły były pasione przez pastuchów, natomiast zimą w ogromnej stajni karmiono je zgromadzonym sianem. Woły te były przeznaczone do zaprzęgu dla bogatych gospodarzy, gdyż dawniej prace polowe wykonywano przy ich pomocy. Liczba wołów posiadanych przez gospodarza świadczyła o jego bogactwie. Na tej górze zawsze pasło się dużo i wołów, dlatego okoliczni ludzie nazywali to miejsce Wałową Górą. Z czasem, gdy wołów już nie hodowano, powstałe tam osiedle nazwano Wałową Górę.

Załącznik 3 do tematu: Spotkanie z najstarszym mieszkańcem miejscowości – wycieczka

„Legenda o diabelskim kamieniu”

Bardzo dawno temu na Makowicy żył sobie dobry i ubogi gospodarz. Wyróżniał się spośród wszystkich mieszkańców, ponieważ jako jedyny zajmował się produkcją maku. Właśnie to bardzo nie spodobało się diabłu, że taki prosty człowiek, a podziwiali go wszyscy. Oczywiście uważali go trochę za dziwaka, gdyż w tamtych czasach ludzie nie wiedzieli, do czego służą małe ziarenka maku, a ten biedak, chociaż tak mało zarabiał na nim, to i tak go uprawiał, później szedł na targ i sprzedawał bogaczom. Pewnego razu diabeł zdenerwował się i powiedział gospodarzowi, że który z nich przyniesie większy kamień na pole maku, tego własnością będzie całe gospodarstwo. Jeżeli biedak przegra, to straci wszystko. Gospodarz bardzo się zmartwił. Był przekonany, że przegra, bo któż przechrzyłby diabła? Tymczasem szatan chodził i szukał największego kamienia. Aż w końcu znalazł go gdzieś w okolicy Pasierbca, wziął na plecy i bardzo zadowolony z siebie szedł na Makowicę. Już był na miejscu, gdy potknął się, a olbrzymi głaz upadł mu na nogę i potoczył się wraz z nim w dół. Dlatego wielki kamień na granicy Pasierbca z Makowicą nazywany jest Diabelskim Kamieniem. A od tego czasu biedakowi żyło się długo i szczęśliwie. Dla upamiętnienia odważnego wieśniaka miejscowość, w której mieszkał nazwano Makowicą.

Załącznik 4 do tematu: Spotkanie z najstarszym mieszkańcem miejscowości – wycieczka

Jak powstała nazwa wsi Młynne?

Wieś Młynne jest malownicza, bardzo rozległa, więc nic dziwnego, że podzielono ją na dzielnice, np. Kaczorówka, Rola, Jeziora, Spoczynek, Dwór, Jasna...

Według ustnych przekazów nazwa wsi powstała od młyna, który wybudowano dla celów rolniczych, aby mielił zboże na mąkę. Pierwszy młyn był duży, wodny. Gdy nie dawał on dobrego zysku, inny już właściciel Żyd, wybudował młyn parowy. Zjeżdżali się do niego ludzie furmankami z bardzo daleka wioząc ziarno, bo nie było w okolicy drugiego takiego młyna. Obecnie też stoi okazały młyn koło Jezior.

Załącznik 5 do tematu: Spotkanie z najstarszym mieszkańcem miejscowości – wycieczka

Zabawa: W lewo – w prawo

Ustawienie: luźna gromadka dzieci.

Przebieg zabawy: Na hasło „*powódź*” dzieci starają się zająć jakieś miejsce ponad powierzchnią np.: pień drzewa, pagórki, kamienie. Na hasło „*koniec powodzi*” dzieci zeskakują i biegają swobodnie.

Zabawa: Reagowanie na ruchy rąk

Ustawienie: luźna gromadka dzieci.

Przebieg zabawy: Dzieci swobodnie biegają naśladując samochody lub konie. Na sygnał wszyscy zatrzymują się w miejscu. Następnie dzieci reagują na:

- a) podniesiony 1 palec – ustawiają się gęsiego, w rzędzie,
- b) podniesione dwa palce – ustawiają się w parach,
- c) zataczanie ręką koła – zamykają koło,
- d) ruch ręki z dołu do góry – wspinają się na palce, później robią przysiad.

Załącznik 6 do tematu: Spotkanie z najstarszym mieszkańcem miejscowości – wycieczka

„Pasierbiec” – autor tekstu Teresa Dudziak

*Było we wsi ludzi wiele,
co zmieniali jej oblicze:
księża i nauczyciele
oraz wiejscy społecznicy,*

*ref: Bo w Pasierbcu od lat tak już było
każdy o tym dobrze wie,
że co tylko w myśli się zrodziło, w czyn od razu zmienia się*

*W dawnych latach, gdy z postępem
szła najroztropniejsza racja,
jako pierwsza z inicjatyw
przyszła elektryfikacja,*

*Przy budowie naszej drogi,
wszyscy zgodnie pracowali,
abyśmy do nieba drogą
asfaltową wyjeżdżali,,*

*I miejska komunikacja
do Pasierbca z czasem spieszy,
a dzisiaj to już kursują
limanowskie pekaesy ,*

*Później kościół i budynki
parafianie zbudowali,
bo ze wszystkich stron pielgrzymki
do Maryi przybywały.*

*Szkołę naszą zbudowano
już przed dwudziestoma laty,
choć początki były trudne
dziś w niej ładnie i dostatek.*

*Komfort mamy tak jak w mieście
telefony, gaz i woda.
To zasługa naszych ludzi
i społeczna wielka zgoda.*

*Wszystkim ludziom zasłużonym
wdzięczność za to wyrażamy,
Naszych Gości trochę częściej
do Pasierbca zapraszamy.*